

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**COLLATIO-||NVM SACRARVM|| LIBRI VIII.|| Tilmanni
Bredenbachij S. Th. D.||**

Bredenbach, Tilmann

Coloniae Agrippinae, 1592

VD16 B 7378

42. De puella dæmoniaca, quæ Augustæ Vindelicorum Lautheranæ doctrinæ præconibus ad exorcizandum oblata, illisque nihil proficientibus, tand[em] à Catholico Paracho liberata est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65002)

Etum) interroganti, reperit. Subiungit protinus Imperator: Si tu nihil vidisti nec vides, dicam tibi quid ego videam? Video cacodemonem forma corporea humeris istius monachi incubantem, & te quidem superstitem, me verò defuncto, iste monachus, turbas, calamitates & miseras grauissimas in imperio concitabit. Hæc verba ex ore D. Maximiliani audim quidam præcipuus Germaniæ Princeps secularis, cuius nomen consulto præterimus, qui eo ipso tempore mensæ Imperatoris cum aliis Principibus, Comitibus, Baronibus & Nobilibus adstitit. Iste verò Princeps hæc veraciter contigisse, filio suo retulit. Qui filius principis & hæres hæc omnia & singula duobus principum, Electorum, Consiliariis, primariis, fideligè recensuit, quem vtrunque probenouimus, alter verò illorum adhuc superstes, hæc & voce & scripto nobis communicauit. Non absimile est, quod refert VVilhelmus Bibliothecarius, libr. 3. de gestis Anglorum: cum in extremis positum Episcopum Carnotensem Fulbertum multi visitarent, & adium capacitas vix confluentibus sufficeret, ille inter oppostas cateruas oculo longè conspicatus Berengarium, nisu quo valuit expellendum indicauit, protestatus, immanem dæmonem propè ipsum consistere, multosq; ad eum sequendum blandiente manu, & illice anhelitu corrumpere.

De puella demoniaca, qua Augusta Vindelicorum
Lube

*Lutheranae doctrine præconibus ad exorcizanduas
oblata, illis que nihil proficientibus, tandem à Ca-
tholico Parocho liberata est.*

CAP. XLII.

IN Diui Georgij suburbio Augustæ Vinde-
licorum habitavit anno Dominicæ Incar-
nationis 1563. quidam ciuis, Michaël Rosfi-
mannus Textor, qui habuit filiam Annam
nomine, annum agentem vigesimum, quæ in
mense Martio eiusdem anni, nocte à dæmone
solicitabatur, vt sese ei dederet, nec diu post
veluti mentis quandam impotentiam præse-
tere videbatur. Paulò post diabolus in specie
terribis ac atræ felis in vaporarium proruit,
multis ibidem cum eadem Anna presentibus.
Porò ipsa Anna iam antea, ac deinceps ma-
nifestè à dæmone obsessa apparuit. Qui etiam
punitis & horrendis modis eam afflixit, ad eò vt
amunne eam abrepturus, & ad inferos aue-
cturus videretur. Parentes à Martio ad 18. Iu-
nij diem magnis impendiis quosdam condu-
xerunt, qui filie curam haberent. Nec interim
præmittunt opem & consilium implorare
ministrorum & præconum confessiois Au-
gustanæ, Quorum plerique ad obsessam ac-
cesserunt, existimantes se per virtutem verbi
Dei, dæmonem eiecturos. Verùm illi cum ex-
orcismis suis atque omni industria ac labore
suo nihil proficerent, mandarunt parentibus,
diligentem vt filie curam haberet: Deum præ-
po-

potentem, qui tali afflictione filiam cruciari
 permitteret, ipsam, ubi sibi visum esset, facile
 liberaturum. Cum hæc agerentur, ingressa est
 easdem ædes, in quibus puella obsessa detine-
 batur, virgo quædam Anna nomine, filia quæ-
 dam M. Matthiæ Kapfferri, publici curatoris
 Augustanæ Chirurgi, cum pedissequa nomi-
 ne Magdalena, ut puellam tam diris modis af-
 flictam, pietatis affectu inducta, inuideret.
 Quam cum horrendum in modum à demone
 discrucuari cerneret, adeò ut ne vno quodè
 die eam superesse posse putaret, euocauit pa-
 rentes ex vaporario, monens extremè necessa-
 rium esse, ut quocunque possent modo, filiam
 succurrant. Et, si quidè ipsis gratum sit, se mis-
 suram ad quendam, quem omninò confidat,
 puellam diuina cooperante gratia liberaturam.
 Parentes id gratanter acceperunt, rogantes eam,
 ut quibus posset consiliis & auxiliis subueni-
 ret. Quæ protinus pedissequam suam vnà cum
 M. Melchioris Fabri, scholæ germanicæ præ-
 fecti vxore mittit ad reuerendum D. Simo-
 nem Scheibenhardum, S. Theol. doctorem Catho-
 licum, pastorem D. Mauritij Augustæ, rogans
 ut ad infirmam venire nõ grauaretur. Ille exi-
 stimans cõmunem esse infirmitatem, respon-
 dit, se pietatis ergo mox ipsas subsequaturam,
 etsi illibenter ad ea loca vadat, in quibus exsu-
 let religio Catholica. Intereà mater obsessæ
 virginis, Annam Kapfferri filiam accedens, ait,
 mari-

paritum sibi mandasse, ne quenquam sacrificium in ædes admittat, vicinos enim dehortatus, insuperque dixisse, Deum, qui hanc afflictionem filie permisisset obuenire, posse quoniam eam curare: malie autem se ipsum cacomonem quam sacrificum in ædes admittat. Ad quam Anna: nihil debere eam huius morari, presentem esse ob oculos rei afflictissimæ miserimum statum, quem & ipsi magisteraui sit indicatura.

Interea dum D. Doctor Simon ædibus appropinquat, ecce puella obsessa mirum & horrendum in modum vociferatur, huc illucque sese iactitans. Vnde mox Anna Kapfferi interrogavit, quidnam desideret. Atq; vbi eam potius desiderio teneri intellexit, aquam benedictam ei bibendam obrulit: qua exhausta, protinus puella in clamorem & fremitum resoluta, totoque corpore coarctata, veluti inspiras reflectitur, capite ad pedes vsque incurvato, adeoque vt circumstantes viderent & agnoscerent aquæ benedictæ virtutem dæmoni in primis grauem & inimicam. Nec deinceps ullam requiem habuit obsessa, ita vt vnus ex quattuor viris ad puellæ custodiam conductis, palam protestaretur: nisi parentes iam nunc filæ medelam procurent, se nec vniuersam quidam urbem Augustam in precium accepturum, pro vnus apud eam noctis peruigilio: tam enim tetrum & horrendum sumū

216 COLLATION. SACRAR.

ex guttura obsessæ prodisse, vt omnes arbitrati sint se suffocandos.

Dum sic puella diris modis ringitur ac tumultuatur, Ven. D. Doctor Simon ædes ipsas ingreditur. Progressusque in vaporarium rogatur à circumstantibus, vt propter Deum in præsentia afflictione & miseria, quam posse opem & consilium præstet. Respondet ille, odem & auxilium omne in solo Deo repositum esse. Illi, si visum fuerit, posse eam his malis exonerare. Obsessæ verò diris in eum fronte conuitiis & contumeliis, nec nõ & blasphemias & plaustra criminationum euomere, sacrificæ, inquit, Deus te disperdat, dimitte me iam nunc persentio quid moliaris. Denique post multa diuinarum comminationum certamina cum primùm diabolus D. Doctori exorcizanti insultaret, ac deinde alias atque alias egrediendi vias & loca mansionis exploraret, tandem cum sæpius repetita vice instanter urgendo, dæmonem coarctaret, ac grauissimis verbis præciperet, vt emigraret, multasque contra tergiuersationes necceret, & effugiam quæreret dæmon, tandem puellam miris horribilibusque modis exagitauit, adeo vt collum ad capitis ipsius magnitudinem intumesceret, totumque os horrendum in modum nigresceret, lingua quoque informi & immodica lōgitudine ex ore prominere. Ad quem horrorem cum parentes cum circumstantibus

... toti contremiscerent, omnesque nomina
... inuocarent, respondit D. Doctor, missum
... facerent omnem timorem, iam iam enim
... feliciter conficiendam. Et ecce puella pla-
... recumbit, mandatq; D. Doctor eam nunc
... eram dimitti, quia benignissimus Deus i-
... liberasset. Moxque puella oculis in cælū
... uatis, manibusq; complōsis, Deo Opt. Max.
... animam tribuit laudem & gratiarum adio-
... nem, subiungens, se iam nunc agnoscere & in-
... ueri Deum ipsum in cælis. Deinde ipsi Do-
... tiori Parocho maximas egit gratias, qui cum
... eam interrogaret, sentiretne se modò
... ecetam, respondit: Omnino. Postmodum
... interrogauit D. Parochus, anne quicquam vi-
... deret, ait illa, se ex opposito videre quendam
... fra frōte, rubro capillitis & protēsa lingua,
... qui eam indefesso nutu ad se inuitet. Quo au-
... dito D. Doctor Parochus monuit eam, vt ter
... sancto crucis signaculo se consignaret, dicēdo,
... Iesus Nazarenus, Rex Iudæorum. Quod cum
... faceret, euanuit quidē ille malignus, sed mox
... reuersus est. Eum planè in modum D. Doctor
... mon puellam Christianis dogmatibus eru-
... dit, docens quomodo in omnibus istis ma-
... cinamentis demoniacis audacter diabolo re-
... nunciaret, totamque se diuinæ tutelæ cōmit-
... tere. Qua in re illa rectè monenti libenter ob-
... secuta est, atq; ita demùm post multa certami-
... na ad breue tempus quieti se tradidit. Porro

P.

D. Doctor ex parochia sua D. Georgij, Venerabile Sacramentum SS. Eucharistiæ proferens post multas pias & salubres admonitiones preces, & exomologesin, idem Venerabile Sacramentum puellæ administravit, ac postea rursus interrogavit, num quidquam insolitum aut terribile videret. Illa verò cum nihil se porro videre responderet, sed optime se agi, diuina cooperante gratia, tandem D. Doctor parochus, discessum ab ea parum in domum suam regressus est. Hæc omnia gesta sunt in præsentia multarum honestarum personarum, quarum nomina habentur in libro germanico, ex quo nos hæc transulimus. Ipsa verò puella aliquot deinde diebus languore detenta est, ac paulò post integre conualuit, communibus vitæ humanæ officiis vacans.

De altera puella demoniaca, in ducatu Iuliacensi, quæ sacrificus quidam Lutheranus cum liberare vellet, miris diris que modis à demone exceptus est: puella verò à Franciscano Catholico, tribus demonij speciebus, curata est.

CAP. XLIII.

ANno 1582. in Martio, in ducatu Iuliacensi si iuxta ciuitatem Marcoduram in territorio Birgell (sicuti à pluribus oculatis & fide dignis testibus, atque adeò ab ipso ipsius territorij Domino in præsentia multorum spectabilium virorum audiuius,) fuit quædam